

Pojasnilo Agencije za energijo glede izvajanja 6. točke 13. člena Uredbe (EU) št. 347/2013

Uredba (EU) št. 347/2013 v šestem odstavku 13. člena določa, da mora vsak nacionalni regulativni organ do 31. marca 2014 objaviti svojo metodologijo in merila, ki se uporabljajo za vrednotenje naložb v projekte za infrastrukturo električne energije in plina ter večjih tveganj teh projektov.

Podlaga za vključitev naložb operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo in zemeljski plin v regulativni okvir sta Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta systemskega operaterja prenosa električne energije¹ in Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina². Akta določata metodologiji za pripravo triletnih naložbenih načrtov systemskih operaterjev prenosa električne energije in prenosa zemeljskega plina in preverjanje ter ocenitev naložbenega načrta s strani Agencije za energijo. V naložbenem načrtu systemska operaterja podrobneje finančno in ekonomsko ovrednotita naložbe iz veljavnega nacionalnega desetletnega razvojnega načrta, kakor tudi naložbe, ki jim je Evropska komisija podelila status »projekti skupnega interesa«. Agencija za energijo naložbeni načrt v postopku določitve regulativnega okvira presoja z vidika vpliva naložbenega načrta na stroške systemskega operaterja in koristi naložb za odjemalce električne energije in zemeljskega plina, navedena ocena pa je podlaga za določitev upravičenih stroškov systemskih operaterjev v naslednjem regulativnem obdobju.

Agencija za energijo v postopku določitve upravičenih stroškov obravnava naložbe operaterjev prenosnih sistemov električne energije in zemeljskega plina skladno z metodologijama za določitev omrežnine in ugotavljanje upravičenih stroškov, in sicer Aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje³ ter Aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina⁴.

Skladno z navedenimi metodologijami za določitev omrežnine in ugotavljanje upravičenih stroškov se vsi upravičeni stroški načrtovanih naložb vključijo v regulativno bazo sredstev, operater pa dobi povrnjena sredstva z amortizacijo sredstev. Poleg tega je operater upravičen do reguliranega donosa na sredstva. Pri izračunu reguliranega donosa na sredstva je upoštevan tehtani povprečni strošek kapitala (WACC) pred obdavčitvijo, ki upošteva strošek lastniškega kapitala (odraža tveganje opravljanja regulirane dejavnosti in je določen na podlagi modela določanja cen dolgoročnih naložb CAPM – Capital Asset Pricing Model) in strošek dolžniškega kapitala (določen z upoštevanjem ocenjene dolgoročne ravnotežne obrestne mere).

Tveganja pri izvedbi projektov skupnega interesa, ki so povezana s prekoračitvijo stroškov in roka za izvedbo projekta, nasedlih stroškov, identifikacijo nastalih stroškov ter likvidnostnih problemov systemskega operaterja so učinkovito zmanjšana z ex-post določitvijo dejanskih upravičenih stroškov. Dejanski strošek amortizacije in regulirani donos na sredstva se določata na podlagi realiziranih

¹ <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201497&objava=4084>

² <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20159&objava=291>

³ <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201566&objava=2713>

⁴ <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201577&objava=3022>

stroškov amortizacije in dejanske povprečne vrednosti regulativne baze sredstev, ki se izračuna na podlagi stanja sredstev v poslovnih knjigah (naložbe systemskega operaterja so vključene v regulativno bazo sredstev po nabavni vrednosti).

Agencija za energijo zato meni, da izdelava posebne metodologije za naložbe z večjim tveganjem, kot so potencialno projekti skupnega evropskega interesa, ni potrebna. Veljavni način reguliranja naložbenih aktivnosti za operaterje ne predstavlja velikih tveganj, saj so tveganja pri izvajanju naložb prenesena preko omrežnine na končne odjemalce. Prav tako agencija meni, da so operaterji z veljavnim regulativnim modelom primerno spodbujeni k izvajanju naložb in bi dodatne spodbude lahko vodile v manj racionalno investiranje v energetska infrastrukturo.